

DNB Bank ASA
Att.: Karin Bing Orgland
0021 OSLO

24.05.2012

SAKSBEHANDLER: Anders Hole	VÅR REFERANSE: 11/11653	DERES REFERANSE:
DIR.TLF: 22 93 97 72	ARKIVKODE: 501	

Studentpakke

1. Innledning

Finanstilsynet viser til bankens brev av 6. desember 2011 samt tidligere korrespondanse om DNB-konsernets salg av produktpakker.

Finanstilsynet ba i brev av 21. november 2011 om en redegjørelse fra banken om hvordan studentpakken er priset sammenliknet med enkeltvis salg av de produktene som inngår i pakken. Videre ble det bedt om en redegjørelse for bankens vurdering av markedsføringen av pakken, herunder i forhold til krav til god forretningskikk.

2. Finanstilsynets vurdering

Finansieringsvirksomhetsloven § 2-14 med tilhørende forskrift 1. juni 1990 nr. 429 om produktpakker mv. (produktpakkeforskriften) regulerer finansinstitusjoners adgang til å tilby en tjeneste på betingelse av at kunden samtidig skaffer seg en annen tjeneste. Den sentrale bestemmelsen i forskriften er § 2, som lyder:

"En finansinstitusjon kan ikke tilby en tjeneste på betingelse av at kunden samtidig skaffer seg en annen tjeneste, eller innrømme en kunde særlig gunstige vilkår på betingelse av at dette gjøres. Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke der det foreligger en tilknytning mellom flere tjenester slik at tilbud av en tjeneste forutsetter samtidig tilbud av en annen tjeneste. Bestemmelsen i første ledd om særlig gunstige vilkår gjelder ikke hvor et samlet tilbud av flere tjenester er begrunnet med kostnadsbesparelser. Finanstilsynet avgjør i tvilstilfelle om et vilkår er i strid med bestemmelsene her."

Forbudet mot produktpakker skal sikre konkurranse mellom finansinstitusjonene. DNBs "studentpakke" består av "brukskonto med debetkort, kredittkort, nettbank og kontofon". Studentpakken består av to hovedelementer: konto med ulike grensesnitt for brukstilgang (debetkort, nettbank og kontofon) og et kredittkort. Disse to elementene må anses som ulike tjenester og omfattes dermed av ordlyden i finvl. § 2-14 med forskrift.

Der kunden kvalifiserer for det etter bankens interne retningslinjer, er kredittkort inkludert som en obligatorisk del av DNBs studentpakke. De kundene som ikke kvalifiserer for kredittkort, mottar de øvrige tjenestene på samme vilkår. Kunden kan med andre ord ikke velge bort kredittkort i studentpakken.

Etter Finanstilsynets oppfatning er det ikke noen sammenheng mellom produktene brukskonto/debetkort og kredittkort som tilsier at de ikke kan tilbys uavhengig av hverandre.

Gjennom studentpakken tilbys kundene null i årsgebyr på VISA-kort og Mastercard, gebyrfri bruk av VISA-debetkort på enkelte områder og bedre innskuddsbetingelser. Det vises til bankens redegjørelse samt prisopplysninger på bankens nettsider.

Finanstilsynet legger på bakgrunn av ovenstående til grunn at prisforskjellen mellom kjøp av produktene enkeltvis og samlet fremstår som særlig gunstige. Banken har ikke godtgjort at kostnadsbesparelsene tilsvarer de gunstige vilkårene som tilbys gjennom pakken, jf. Finanstilsynets rundskriv 25/2011. Studentpakken er derfor å anse som en produktpakke i strid med produktpakkeforbudet i finansieringsvirksomhetsloven § 2-14 mv.

Bankers virksomhet er underlagt generelle krav om god forretningsskikk og forsvarlig virksomhet, jf. bl.a. markedsføringsloven § 6. Kredittkort en del av det alminnelige spekter av produkter en finansinstitusjon kan tilby, og kredittkort har i dag en stor utbredelse i markedet. Kredittkort har dessuten en selvstendig funksjon som betalingsmiddel, særlig ved internetthandel og ved reiser utenlands. Ved kreditttyting til forbruker stiller imidlertid finansavtaleloven §§ 46 flg. særlige krav til bl.a. opplysninger, forsvarlig prosess og fraråding for finansinstitusjonene. Finanstilsynet er oppmerksom på at banken har opplyst at det gjennomføres samtaler med alle potensielle kunder over 18 år om personlig økonomi, og legger til grunn at dette omfatter avtale om kredittkort i en eventuell studentpakke.

Det fremgår av bankens redegjørelse at kredittkort, forutsatt at kunden tilfredsstiller bankens interne kriterier for tildeling av kredittkort, utgjør en obligatorisk del av studentpakken. Dersom kunden ønsker de vilkårene som gjelder for studentpakken, har denne ikke anledningen til å velge bort kredittkort. Finanstilsynet er også oppmerksom på at det ikke er fremkommet vilkår om faktisk bruk av kredittkortet. De gunstige vilkårene i studentpakken vil imidlertid kunne medføre at enkeltkunder velger å etablere avtale om studentpakke hvor både debet- og kredittkort inngår, selv om de i utgangspunktet ikke ønsker eller har konkrete planer å anskaffe et kredittkort. Finanstilsynet er av den oppfatning at opptak av kreditt, herunder kredittkort, bør være basert på etterspørsel og behov hos kunden, og ikke et resultat av gunstig prising knyttet til kjøp av andre produkter. Det er uheldig at å skape insentiver overfor unge voksne med beskjedne inntekter til å motta kredittkort de i utgangspunktet ikke ønsker, og som i gitte situasjoner kan føre til betalingsproblemer.

3. Vedtak

På bakgrunn av ovenstående gir Finanstilsynet følgende pålegg med hjemmel i finanstilsynsloven § 4 nr 7:

DNB Bank ASA skal stanse salg og markedsføring av studentpakken på de gjeldende vilkår. Banken skal senest innen tre uker oversende Finanstilsynet en bekreftelse på at dette er gjennomført.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningslovens §§ 18 og 19 om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder.

For Finanstilsynet

Emil Steffensen
Direktør for finans- og forsikringstilsyn

Kjell Arne Aasgaarden
seksjonssjef